

ELŐFIZETÉSI DÍJ HELYBEN:	
Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 — " "
Negyedévre	1 — 50 "
VIDÉKRE POSTÁN KÜLDVE:	
Egész évre	6 frt 60 kr.
Félévre	3 — 30 "
Negyedévre	1 — 65 "
Hirdetési díj:	
Egyhasábos petitser egyszerű hirdetésnél 10 kr. többszörinél olcsóbb s minden beigazításnál 20 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny“ helyett

kiadja: Szalay László A. ügyvéd.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. kör, Csokonai-ter, 55-ik szám; hová a közlésre szánt levelek, előfizetések és hirdetések intézendők.
Hirdetések felvételnek:
Budapest: Haasenstein és Vogler, Goldberger A. V. és Barna Tivadar.
Pécs: Haasenstein és Vogler, Dukas M. Sándor, Stern Móricz, Oppalik A., Danneberg J., továbbá a külföld minden nevezetesebb hirdetés felvételi irodában.
A „Nyiltér“ sora 15 kr.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Egyes szám ára 15 kr.

Kapható úgy a szerk.-nél, mint a helybeli könyvkereskedésekben, és Krécsy Gy. könyvkötőnél. — Ugyanazoknál előfizetések és hirdetések is elfogadhatók.

A jó magyar hazafiak.

A „Bácskai Ellenőr“ mult számában szörnyűségesen kifakad az e lapokban közelebb közlöttek miatt, s magát oly ártatlan szinben iparkodik bemutatni, mint a ma született bárány.

Főképp a panszláviszticus álezáozott üzelmek miatt emelt vádunkra indignálódik, s hatástalanná akarja tenni annak állításával, hogy a bunyevác nép, mióta a magyar hazában letelepült, a magyarnak két évszázadon át jóban, roszbán mindég hű társa volt.

No a ki a közleményeinket figyelemmel olvasta, az meggyőződhetik abból, hogy mi a városunk lakosságának az értevé, tiszta, s jóra való bunyevác népiséget a panszláv érzület és törekvések vádjával soha sem illettük.

Elismerjük azt, hogy a magyarnak a multban mindenkor hű társa volt, s hogy jelenleg is az aránytalan nagy rész annak még mindég nem ellensége, de nem hunyhatunk szemet és rámutatni kellett az utóbb évtizedben felmerült jeleségekre s bizonyos kliek részéről észlelt azon törekvésekre, melyek a százados jó viszonyt megazítani s hova tovább hidegebbé, s feszültebbé tenni iparkodnak.

Mert daczára a minduntalan hánytorgatott szabadelvűpártiságnak (!), s nagyon jól ismerjük mi Mamuzsits Lázó és Agó uraknak hazafias értelemét és célzatait. Nagyon jól tudjuk, hogy ők voltak azok, kik már 1872. évben törvényhatóságunknál a magyar mellett még szláv jegyzőkönyvek vezetését is kívánták, s ez óhajuknak oly kitartással iparkodtak értevényt szerezni, hogy az indítvány felvétele és közgyűlés tárgyalásának napja előtt egész éjen át házról, házra jartak a bizottsági tagokhoz, az indítvány pártolására kérvény fel őket.

Nagyon jól tudjuk, hogy a „Bunjevacske i Sokačke Novine“ úgy mint a „Glasnik“ hazafias (!) értevélettel átlengett cikkeket kik írták, valamint élénken emlélkünkben van Mamuzsits Agónak a montenegróiakra bizonyos vendégség alkalmával mondott toasztja, a javukra tett gyűjtés s a Montenegróból mindezekért küldött köszönő üdvözetek (pozdravák); s élénken emlékezünk a mintegy 7—8 év előtti tervelgetésére, mikor a nagy Szlávviát *Halas határáig* kerekíté ki a térképén!!!

Fel tudjuk fogni főispánunk által a megünneplésére rendezett banketten mondott szláv felköszöntő jelentőségét.

Hisz csak igazolni kellett valamivel a hívek előtt főispánunk nemzetiségére minden bunyevác háznál hangoztatott azon kijelentést, hogy „On je pravi bunyevác, krv od naséga krvi“ (valódi bunyevác, vér a mi vérünkéből), s igazolni kellett a banketten Mamuzsits Lázó, Mamuzsits Agó, páter Matkovits gymnasiumi hittanár és több mások által fölös számmal mondott szláv toasztokat.

Valahol csak mégis kiüti magát a szeg a zsákból.

De hisz Mamuzsicsok és társaik elutasítják maguktól a panszláv vagy szláv aspirációkat, ők most szörnyű szabadelvű párti és kormányhíveknek (!) vallják magukat.

No de nem mi mondjuk először,

kogy „Graeca fides, — nulla fides“, és hogy „minden Demosthenesnél szebben szól a tett.“

Ne értesünk félre tehát, s ne engedje félre vezetni irányzatos cikkekkel magát a nagy közönség, mert nem az összes bunyevác, hanem azok békétlen vezetői s illetve félrevezetői ellen emeljük fel szavunk. Ezek ellen küzdöttünk és fogunk küzdeni körömszakadtig, nem pedig a polgárság ellen! E küzdelmet pedig nem adjuk fel, bármily neantelen fegyvereket használjanak is ellenünk azok a muszkák!

És ha ők azt mondják is hogy velünk elszámoltak s főispánunk hatalmának köpenye alá bújnak is, mi résen leszünk velük szemben s ha nem hánytorgatjuk is gunnyosan azt: kinek mily haját, szemét vagy lábat adott szerencsés vagy szerencsétlen végzete, vagy ki hol és miként született, ügyelni fogunk a közügyekben elővetett és követendő csinjak legkisebbikére is!

Tesszük azt pedig vádjak ellenére is függetlenül, mert lapunk nem a *Makics családé*, nem bérencz orgánum, nem fizeti ennek költségeit egy banda, hanem fizeti a kiadótulajdonos maga. Hogy pedig ellenfeleink nem így állanak, hogy a 3—4 hirhedt pártvezető zsebéből tartatik fenn hol hitelle, hol perrel behajtott nyomdaköltségeken, erre tanúk a szabadkai nyomdászok, és a kir. járásbírótság ügyiratai.

Kire illenek tehát a bérencz, tányérnyaló, zuglap, s más ily díszes címek, ezekből láthatják oda át is, ha ugyan van szemök e célra is; de láthatja a nagy közönség is, hogy bizony ezek a *jó magyar hazafiak* nagyobb muszkák és jezsuiták mint a *szent péterváriak!* vagy a zardába szorított jezsuiták!!

A „szabadkai általános takarékpénztár részvenytársaság“ című új pénzintézet alakuló közgyűlése

(1883 június 10-én délelőtt.)

A városláza nagytermében megtartott alakuló közgyűlést Gyelmis Gerő ügyvéd nyitotta meg. Az alapító tagok nevében röviden köszönetet mondott a részvényeseknek azon érdeklődésükért, melyet a részvények jegyzése és tömeges megjelenésükkel tanúsítottak. Ezután felkérte a részvényeseket, hogy elnököt és jegyzőt jelöljenek ki. Csik Jakab alapító tag ajánlata, elnökül: Gyelmis Gerő, jegyzőül: Hever Géza egyhangulag fogadtattott el.

Gyelmis Gerő elfoglalva az elnöki széket, köszönetet mond a megjelentetésért, és miután a jelenvolt részvényeseket üdvözölte, az alakuló közgyűlést megnyitottan nyilvánította.

A napirendre kitűzött tárgyak a következő sorrendben intéztettek el:

1-ször a részvényesek névjegyzékének felolvasása után megállapított, miszerint a kereskedelmi törvény 155-ik § ide vonatkozó részének teljesen elég van telve, mennyiben 633 részvényt képviselő 99 egyén volt jelen;

2-ször Kertész Nándor, Muesi György, és Vasvári Antal az alábbi ívek, a pénztári előkönyv és a befolyt pénzeszám tüzetes megvizsgálása után jelentést tettek arról, hogy az alapítók kello aláírás és befizetés által történt. Mely jelentés a közgyűlés által helyeslőleg tudomásul vetetett;

3-szor az alapító tagok által kibocsátott alapszabály tervezet annak felolvasása után némi módosítással elfogadtattott;

4-er a társaság megalakultának nyilvánított ki;

5-ször A társaság igazgatósága és felügyelő bizottsága a következők személyében választott meg:

Báics Gergely, Dr. Békési Gyula, id. Barkás István, Bogesits Pal. Dozó József, Brauchler Heinrich, Buchwald Lázár, Budanovics Antal, Budin-esevits Mór, Dülies Lukács, Gábrly László, Hacker Lipót, Harangozó József, Hever Géza, Hoffman Máté, Honkó Benedek, Dr. Horváth Mór, Kladek Mihály, Kovács Antal, Kulcsoscs Dániel, Lipov-enevits Pál, Otomosi Magyar György, Milkó Sallamon, Nemeth Péter, Palotay Bódog, Pauscsits Fábán, Prokech Mihály, Pukkel Sándor, Reiter Károly, Rieger Mihály, Rózsás János, Szanties Károly, Szípiés József (sváb), Takács Ede, Tamasi Ferencz, Tószegi Dávid, Toray Gyula, Varga Elek, Varga Károly, Vebel József, Vincze György, Vidákovics János, id. Vojnits Máté, ifj. Vojnits Máté, Vojnits Tümits Dániel, Vojnics hajdu László, Vujkovits Czvin Pál, Vujkovics Czvin Luka, Vukov Márk. — Pottagok: Baký Gedeon, Galfi Antal, Honkó Dániel, ifj. Kovács Mihály, Pauscsits János, Riez Vilmos, Richter József, Richter Ferencz, Rózsá Ince, Tari József. Felügyelő bizottság.

Elnök: Kertész Nándor. Tagok: Hubert Herman, Koch Mór, Muesy György, Pucher Károly, Singer Adolf, Szarits Bertalan, Taussig Vilmos, Vasvári Antal.

Folytatólag délutáni 4 órakor.

A szavazáselő bizottság: Kertész Nándor Muesi György, és Békési Gyula csak d. u. 6 órakor hirdethetik ki az eredményt a sok tőrés és a szavazatlak sokasága miatt. Az igazgató, igazgató helyettes, 4 igazgatósági tag, valamint a felügyelő bizottság elnöke és 7 bizottsági tag egyhangulag, a többi pedig szavazattöbbség útján lett megválasztva:

6-szor Gyelmis Gerő az igazgatóság nevében megköszönte a részvényeseknek a benne és az igazgatósági tagokba helyezett bizalmat és megígerte, miszerint a maga részéről a bizalomnak és a várakozásnak egész erejéből törekedni fog megfelelni, azonban ezt csak úgy véli elérhetni, ha a részvényesek is a maguk részéről minden időben és alkalommal támogatni fogják.

Ezután indítványozta, miszerint az alapító tagok a kereskedelmi törvény 152-ik §-ban körhirt felelőség alól felmentessének, mi a részvényesek által egyhangulag elfogadtattott.

7-szer. Az igazgatóság megbízott az intézet helyiség kibérléséről és felszereléséről gondoskodni, a czéjjegyzést annak idején eszközölni és az alapszabályokban netán felteendő forma hiányokat pótolni.

8-szor. Elhatároztattott, miszerint minden részvény után 20 százalék 1883. évi július 5-ig fizetendő, a hátramaradt százalékok pedig 5—5 fős részletekben 1883. évi október 1-től évente-gyedenként fizetendők.

Több tárgy nem létében az elnöki bezáró beszéd után a gyűlés feloszlattott.

Ha figyelembe vesszük azon körülményt, hogy a közgyűlés a legszebb rendben folyt le, hogy a részvényesek között majdnem minden osztályból a legégeszegebb és a legvagyonosabb elem van képviselve, és tekintve azon szolidaritást melyet ez intézet alapítólai tüzött ki, biztosan merjük mondani, hogy ez intézet jövője vérmes reményekre jogosít. Ugy legyen!!

A városi zenede.

F. hó 10-ikén tartott meg a városi zenede ez évi zárvizsgálata. A „Pest“ szálloda nagytermét a rekkenő hőség daczára szép közönség zsúfolásig megtölté; a miben jelét láthatjuk annak, hogy a zene iránti kedv és érdeklődés az utóbbi évek óta jelentősen fokozódott.

A zenetánítás eredménye, tekintve azon sok akadályt, a melylyel e kulturális intézmény nálunk még most is küzd, általában kielégítőnek mondható, sőt nem egy jelesebb tanítványt is (különösen az énekesek közt) hallottunk. D. u. 3 órakor vette kezdetét az érdekes vizsgálat a fuvó hangszereket tanuló növendékekkel Sárváry vezetése alatt, középszerű eredménnyel; később Bodloghi mutatta be tanítványait hegedű és énekre, a kik közt több tehetséges és szép előmenetelt tett fiút hallottunk.

Nagyon helyesen járt el Gaál F. zeneigazgató, hogy ez alkalommal az újja alakított és vezetése alatt álló zenekart és dalárdát is bemutatta a közönségnek, ami által elérte azt, hogy a

közönség, a melynek figyelmét ügyesen megválogatott műdarabokkal kötötte le, a hőség daczára mindvégig ott maradt. Bátran elmondhatjuk, hogy zenekarunk az új karnagy vezetésé folytán óriási haladást tett. Egyrészt a fejedelmet, másrészt pedig ambíciót öntött zenészeinkbe. Igaz ugyan, hogy még sok hiányossága van, ezek azonban idővel majd kieszőlődnak; különösen ha a törvényhatóság is felfogja egy városi zenekar fontosságát, s annak gyökeres reorganizálására és kiegészítésére a szükségeseket megteszi. Különben gratulálhatunk Gaál urnak a szép eredményért. A közönség majd minden számat megugrázott. Epekeltek még szép dalokat, különösen Hankovits Arnes, Gaál Ferencz „Mélyen miut a Dana medre“ című hangulatteljes gyönyörű műdalát értelemmel és esengő hangon, továbbá Martinovits és Csizsai egy-egy magán dalt. A dalárda? — Biz az csak a nagy közönségre szégyen, hogy egy ilyen nagy városnak csak 12 tagból álló zenekara van, annak is harmadrésze zenekari zenész.

Nibor.

Felhívás.

A „szabadkai általános takarékpénztár részvenytársaság“ részvényeseinek ezennel tudomására adatik, hogy a közgyűlésleg 1883. évi július 5-ikéig fizetmi rendelt 20 százalék ideiglenesen Gyelmis Gerő ügyvéd irodái helyiségében folyó évi június hó 18., 19., 20., 25., 26., 27. és 30-ik, valamint július 2-ik 3-ik 4-ik és 5-ikén mindennap délelőtt 8 óratól 11 óráig fizetható.

Szabadkán 1883. június hó 14-én.

Gyelmis Gerő igazgató.

Értesítés.

A Szabadkai gymnasiumban az év végi vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg:
Június 16. d. e. I. B.) oszt. latin ny., magyar ny. IV. oszt. számtan, természetrajz, rajz, geom. VI. oszt. magyar ny., történelem.
Június 18. d. e. I. A.) oszt. latin ny., magyar ny. II. oszt. latin ny., magyar ny. III. számtan, rajz, geom. VII. oszt. magyar ny. történelem.
Június 19. d. e. III. oszt. földrajz, természettani földrajz. IV. oszt. latin ny., magyar ny., német ny. VI. oszt. mennyiségtan, természetrajz.
Június 20. d. e. I. A.) oszt. földrajz, számtan, rajz, geom. V. oszt. latin ny., görög ny., német ny. VII. oszt. latin ny., görög ny., német ny.

Június 21. d. e. II. oszt. földrajz, számtan, rajz, geom. III. oszt. latin ny., magyar ny., német ny. VI. oszt. latin ny., görög ny., német ny.
Június 22. d. e. I. B.) oszt. földrajz, számtan, rajz, geom. IV. oszt. földrajz, történelem.
Június 23. d. e. I. A.) oszt. magyar ny., történelem. VII. oszt. mennyiségtan, természettan.
Június 23. d. u. V. oszt. mennyiségtan, természetrajz.

A vizsgálatok délelőtt 8. délután 3 órakor kezdődnek; miről a t. e. szülők s a tanügy iránt érdeklődők megjelenhetés végett tisztelettel értesítettek.

A magán vizsgálatok f. hó 19—25. tartatnak. Kelt Szabadkán 1883. június 12.

Az igazgatóság.

Helyi hírek.

— **Értesítés.** Több oldalról történt felszólítás következtében felhívjuk a „Szabadkai általános takarékpénztár részvenytársaság“ című új pénzintézet azon részvényeseit, akik részvényeiket előnyös feltételek mellett eladni óhajtják, hogy ez iránti szándékukat az említett intézet igazgatóságánál bejelenteni a maguk érdekében is el ne mulasszák.

— **A helybelli egyesült protestans egyház hívei** nem lesznek már többé pásztor nélküli nyáj. A dunamelléki reform. egyházkerület Török Lajos, eddig Duna-Vecsei ref. segédlelkész urat küldötte ide adminisztratornak, aki ezen állomását jul. 4-én fogja elfoglalni. Ugy-

szerszám Halashoz affiláltatott ezen egyház reform. részéről, evang. részről pedig Szegedhez való affiláltatása újra megerősített.

Kérelmek. Tisztelettel kérjük előfizetőinket, a kinek megvolna az idei lapunk 10 és 18. száma, küldje be hozzánk, rendes árban beváltandjuk. Miután az illető szíveséget tesz velünk, hisszük, hogy kérelmünk eredményre vezet. A szerkesztőség.

A ki újat bugyellárisban hordja. Ez sem mindennapi ember, de van egy városunkban, a mint e hó 14-én kitűnt járásbíró-ságunk tárgyaló terében. Krnajski burdin Lázár panasolta Aradszky Milót, hogy az őt bicskával megtámadta és megszurta. A bíró kérdése: vajon miért eselekedte ezt? vádolt zsebébe nyult csendesen kivette bugyellárisát, kibontotta, és kivén egy kis fadarabot a bíró elé tette e szavakkal: Hát uram én megszurtam, mert levágtam kezemről a kis ujjamat. A fadarabhoz hasonló testrészt, vádoltatn összeszáradt kis ujjá vala! Az ügy most már a törvényszékhez kerül.

T. Cz. Völgyi Lajos úrnak kisdévodának. Szabadkán Győr sz. kir. város törvényhatóságától. Városunkat legközelebb ért árvízveszély alkalmából érzékenyen károsult lakosságunk segítségére küldött szives adományait, illetőleg az eszközölt gyűjtés eredménye képpen másod ízben küldött összegért nevezetesen 7 frt készpénzért a károsultak hála érzelmei kívül fogadják tisz. Uraságod, a szives adakozókkal egygyütt e város törvényhatóságának is forró köszönetét. Megjegyzem, hogy az első ízben küldött 9 frt átvételét igazoló megismervény. Szabadka város kapitányi hivatalának küldetett meg, miután, a pénz küldemény is töle érkezett. Győrött 1883 június hó 11-én. Polgármester.

A helyb. beltéri 4. körű ovodai kisdéked gyűjtése a győri árvízkarosultak javára II-ik befejező közlemény. Maierfeld Flóra és Camill 10 kr., Bleszty Józsi 30 kr., Miklós Kálmán 10 kr., Kulnitsits Anna 4 kr., Gábrly Andor 1 frt., Faltum Gyula 10 kr., Prokes Imre és Géza 20 kr., Ratsmán Dező 10 kr., Rukavina Nándor 10 kr., Illés Antal 20 kr., Soblocher Béla 10 kr., Dónagyó Árpád 10 kr., Looz Sárka 10 kr., Fimpi Nesz 20 kr., Odry Jolana 25 kr., Schönfelder Károly 30 kr., Noisek Matild 10 kr., Kautsits Lajos 10 kr., Prokes Eol 1 frt., Lovy Oszkár 10 kr., Trausik Margit 20 kr., Ehrlich Mariska 30 kr., Reinitz Vilmos 50 kr., Reinitz Béla és Janka 50 kr., Batsits Ferő 10 kr., Zemkó Ernő és Houka 20 kr., Lux Ferdinánd 10 kr., Groszman Roland 10 kr., Kaich Anna és Mariska 10 kr., Borbély Juliska 10 kr., Schulhoff Odón 10 kr. Össz. 7 frt.

Rendőri hírek. — Fabianovits Márk városi pusztázó a h. hó 5-én délután 7 órakor az 5-ik körben kocsin a városból kifélt bajtani látta Perties Antal almási és Hornyák András madarasi előtte ismert jondarokat 1 tónok lovagolva löveléssel elő m utat a sára szólta fel őket, mire azok a lovak közé esapván, a városból kihajtottak, csakhogy Fabianovits maga mellé vett lovas pusztázók Tiubász István és Habina Pállal utánuk nyargalt, s kűnn a földék között már már utolérték őket, midőn azok a kocsiról leugrálva, a vetések közé szaladtak s ott elbujtak, de feltaláltattak, eltogaltak és kocsistól lovasról a helyb. kap. hivatalhoz bekísértettek.

Irodalom.

A világirodalom története képekkel és irodalmi szemelvényekkel. Budapest. Tetty-féle könyvkiadóhivatal. 13. füzet. ára 30 kr.

E jeles munka, mely a művelt nemzetek irodalmát rövid szabotossággal, élénk színekben festi, s minden egyes irodalom költészetéből a remeket jeles magyar fordításban közli, hű tükröt fogja képezni a világirodalom fejlődésének és mai állásának. Ma, — midőn a műveltség oly fokra hágott, hogy ki-ki csak saját szakmájával foglalkozhat, ha abban a jelen színvonalán akar maradni, — nem érünk rá, a művelődés valamennyi ágába mélyen behatolni, hanem kénytelenek vagyunk beérni vele, ha a hivatásunkkal szoros kapcsolatban nem álló ismereteknek csakis a legjavával ismerkednünk meg; az irodalomban azzal, mi az egész jellemzi s neki jelentőséget ad. E feladatot oldja meg a jelen munka, mely eredetiben már 6 kiadást ért és 45000 példányban kelt el, s melynek átültetése határozottan nyereség irodalmunkra. A kiállítás tényes, a képek jelesek.

A váltó-törvény; váltó- és kereskedelmi eljárás. A budapesti kir. ítélőtábla elvi jelentőségű határozataival ellátta Dr. Janosó György. Budapest 1883. Tetty-féle könyvkiadóhivatal. Ara 60 kr.

Szerző az anyagi váltó-törvényre vonatkozólag a törvényelbeteletése óta hozott, és a felsőbb bíróságok által követett határozatokban foglalt elveket praecis világos fogalmazásban az egyes szakaszok után közli akképpen, hogy a törvénynek minden szakasza a vonatkozó kir. tábla illetve curiai határozatokkal megvilágítottatik. A gyakorlat embere ekkép a felmerülő vitás kérdéseknél azonnal látja, fordult-e már elő ilyen kérdés, s ha igen, mily álláspontot foglaltak el e részben a felső bíróságok. Az elvi jelentőségű határozatokat a szerző, ki a budapesti kir. táblánál sok évig a váltó tanácsban s mint jegyző működött, — a táblai váltótanács döntvénykönyvéből vette.

Közgazdaszat.

Termény vásárral egybekötöt gazdasági termény és méhészeti kiállítás Szabadkán.*

1883 évi sept. hó 23-tól 30-ig rendezi a bács-bodrogh megyei gazd. egyesület.

A gazdasági egyesület Bács-Bodrogh megye gazdasági érdekeinek előmozdítása céljából megyei jellegű termény-kiállítást rendez termény vásárral egybekötve és ezzel egyidejűleg és karöltve megyei méhészet-egylet különféle méhészeti terményekből szintén kiállítást fog tartani.

I. A termény-kiállítás következő csoportokra oszlik, a) termény-csoportra, b) kertészeti és gyümölcsészeti és c) borászati csoportra. A termény-csoportban kiállítandók gabnane-műek, ugymint: buza, rozs, árpa, tengeri; konyhakerti és kereskedelmi növények, repeze, köles, dohány, mák, lencse, káposzta, kumló, indigó, mustár, kapor s. t. b.

Iparnövények és takarmány magvak, u. m. len, kender, mubar, bükköny, löheremag, lobab, s. t. b. Kiállítandó minden a megye területén előállított termény. Kiállítandó: a gabna neműekből legalább 2 kgr. (üvegedényben vagy zacskóban), ehhez legalább fél kgr. sulyu kalász csokor csatolandó; tengeriből 20—25 eső; kerti termény magvakból negyed kgr.; kereskedelmi növényekből 50 kgr., takarmánymagvakból 2 kgr., gumos és gyökönövényekből 5 kgr.

A gabnane-műt kiállító csak akkor tarthat igényt díjazásra, ha a kiállított gabona neműből legalább 10 métermáza van tartalék készletben. A bírálatnál figyelembe jönnek: a gabna neműeknél, faj, suly, szín, tapintat, összehasonlítás a kalász és mag között; a tengerinél különösen — a mondotakkon kívül — a csövek nagysága, be-nötösége, a szemek alakulása, érési ideje; a konyhakerti növényeknél faj, suly, magtisztaság; a kereskedelmi növényeknél illetőleg magvaknál, suly, szín, faj, magtisztaság, a takarmány-magvaknál ugyanaz. A gyök- és gumos-növényeknél a nagyság, is, suly, szín, faj. Kiténtések: minden csoport számára kitűztetik egy első díj arany-érem oklevéllel, második díj ezüst-érem oklevéllel, harmadik díj elismoró oklevél.

II. A kertészeti és gyümölcsészeti osztály. Magában foglalja a kertészeti és gyümölcsészeti csoportokat. A kertészeti csoportban kiállítandók zárlásnemek: a gyümölcsészeti csoportban mindenféle gyümölcs. A kertészeti terményekből kiállítandó: 1—3 kgr.; a gyümölcsökből minden fajból legalább 3 db; aszalt gyümölcs legalább 1 kgr. szintén kiállítandó. A bírálatnál figyelembe jönnek: a kertészeti a faj, nagyság, zamat; a gyümölcsöknél: faj, nagyság, zamat, külső kinézés, előállási kor, kivitel képesség. Kiténtések: mindkét csoport számára kitűztetik hasonlóan 3 díj.

III. Borászati osztály. Kiállítandó minden a megyében termelt fehér, vörös, siller és ürmös, pálinka, borszesz és ezet kiállítandó a borokból minden neműből legalább 2 egy-egy literes palack; pálinka, borszesz és ezetből egy liter.

A bírálatnál figyelembe jönnek: a boroknál a kor, zamat, szín, szesznek a szerszartalom százaléka s a tömeg hamisítatlan volta; ezetnél a jóság, szín és tisztaság. Kiténtések: a borok és szeszek számára kitűztetik külön, hasonlóan 3 díj.

A termény kiállítással kapcsolatban kiállítandók különféle háztartási cikkek: u. m. befőttek, szőrpök, száraz tészta neműek, sajt, túró s. t. b. Ezen mellékosztály a jelentkezők alapján külön fog szervezvetni, kitűntetése később megállapítandó fokozat szerint szintén lesznek.

Termény-vásár. A gazdasági kiállítás a megye területén termelt különféle javak bemutatására, ismertetésére és a termelési ösztön fokozására szolgálva, a gazdasági egyesület alkalmat kíván nyújtani a termelő közönségnek, hogy terményeiket közvetlenül és lehető jól értékesíthessék. E célra minden az előirt mennyiségben kiállított tárgy egyuttal mintául (mustául) fog szolgálni, melynek az eladásra becsajthható készlettel meg kell egyeznie. Minden minta számára az egyesület részéről külön táblácskán készíttetnek, melyek bejelentés után a kiállítóknak megfognak küldetni. Ezen táblácskák magukban foglalják az eladó és vevő közönség számára szükséges felvilágosításokat.

A termény-vásári bizottság feladatának tekintve a kiállított termelőknek erkölcsileg támogatni, az eladó és vevő közti ügylet részleteibe azonban nem becsajtkozik.

A termény-vásár szabályai egyébiránt, valamint a kiállítás napirendje idején közöltetni fognak. A termény-vásár előnyeinek felhasználására előre is felhívjuk a megyebeli gazda közönséget.

Méhészeti kiállítás. A Bácsmegyei méhészet-egylet, különféle méhészeti termények és eszközökből külön kiállítást rendez, melynek programja, a méhészet egyletnek nyári nagygyűlése után fog közzététetni.

A kiállítás minden csoportjához bejelentési ívek június hó 1-től kezdve a kiállítási bizottságnál Szabadkán kaphatók.

A bejelentési ívek utasítással lesznek ellátva, melyben a térdij is megemlíttetik.

A kiállítás munkálatait a központi bizottság a közönség érdekében állandóan és kellően ismereteni és a közönségnek hozzá férhetővé óhajtván tenni, e végből a megye különböző pontjain bizottságok szervezvetnek és a programmagyar, német, bunyevác és szerb nyelven kinyomatik

* Mult számunkból térszűke miatt kimaradt Szerk

és megküldetik a megye minden városának és községének.

Kelt Szabadkán, 1883. évi május hó 20-án. A központi kiállítási bizottság nevében: Szemző Gyula, a gazd. egyesület alelnöke-Rácz Vilmos, gazdasági egyesületi és kiáll. titkár. Szigethy József, a kiállítási bizottság jegyzője. Idősb Vojnits Lukács a kiállítási bizottság elnöke.

Forgalom-kimutatás

1883. május hórol a szabadkai keseskedelmi és iparbantól Szabadkán.

Pénzkészlet:		frt.	kr.
a mult hórol		4.352-44	
Bevételek e hóban		326.730-96	
	Összesen	331.083-40	
Kiadások e hóban		320.021-81	
Maradvány		11.061-59	
Betétek könyvekre:			
Allag a mult hórol		376.779-86	
Betételek e hóban		64.647-59	
	Összesen	441.426-45	
Kivételek e hóban		83.465-22	
Maradvány		356.962-26	
Előlegezés:			
Allag a mult hórol		18.155-—	
Előlegeztetett e hóban		789-—	
	Összesen	18.944-—	
Visszafizetett e hóban		685-—	
Maradvány		18.259-—	
Leszámitolás:			
a) Bankszerű váltók.			
Allag a mult hórol		446.786-80	
Leszámitoltott és visleszámitoltott e hóban		171.018-91	
	Összesen	617.804-61	
Visszafizetett e hóban		179.448-70	
Maradvány		438.356-91	
b) Hiteltulajdonosi váltók.			
Allag a mult hórol		73.175-—	
Leszámitoltott e hóban		20.735-—	
	Összesen	93.910-—	
Visszafizetett e hóban		22.580-—	
Maradvány		71.330-—	
	Összes-forgalom	718.959-19	

Törvényszéki csarnok.

A „Bácskai Ellenőr“ ujtott sajtópere.

(Budapest, 1883. június 13.)

Szabadka város közönségének még élénk emlékezetében van azen sajtópere, melyet a kir. főügyész Sztocek Károly szerkesztő ellen Mukits János polgármesteren sajtó utján elkövetett rágalmasz miatt indított, melyet a budapesti esküdtsek, mint sajtóbíró-ság mult évi október hó 20-án tárgyal s vádolt Sztocek Károlyt a rágalmasz vétségében vétkesnek mondotta ki s ez alapon a budapesti kir. törvényszék 2 havi fogházra s 300 frt. pénzbírságra ítélte. Az incriminált cikket a „Bácskai Ellenőr“ 1881. évi június hó 23. száma a „Helyi és Vidéki hírek“ rovatában megjelent „Sikkasztás Palicson“ feliratu cik képezte, melyben Mukits János polgármesterről az állítattik, hogy ő, jöhelt hivatalos tudomással birt a palicsi fürdő pénztárban elkövetett sikkasztásról, még sem intézkedett a sikkasztó elmozdítása vagy felfüggesztése iránt. „A polgármester — mondja többek közt az incriminált cik — kegyes rokoni szemekkel nézi még a sikkasztást is s hatalmának köpenyével eltakarja a bűnöst“.

Mint fentebb említve van az esküdtsek, ítélete marasztaló lévén, e verdikre alapította a bíróság is marasztaló ítéletét.

Ez ellen Sztocek Károly előbb semmisségi panasszal élt, miután azt a Curia elvetette a perújítás jogorvoslatát vette igénybe, a sajtóbíró-ság azonban a perújításnak helyt nem adott. E végzés ellen Sztocek Károly felfolyamodott a kir. Curiahoz, mely a perújítást újabb bizonyítékok alapján Mukits János polgármester ellen megengedte.

Igy került az ügy ma másodsor az esküdt-szék elé.

A tárgyalás tekintve a védőt elég simán folyt csak az ugynevezett „felelőseknél“ volt heves összekocanás a vádló és védő között. Ugyan is vádló a védelem részéről hivatkozott tanuk vallomásának Piros József zenésztől kezdve egész Mamzsits Lázárig lefelé mi sulyt sem tulajdonit azokat „cimboráknak“ enuncijálja, mert, amire az esküdték figyelmét is felhívja — a tanuk jóformán ugyanazok, mint a Ciglányi-féle sajtópernél szerepeltek, erre védő ügyvéd hevesen tiltakozik az ily kifejezés használata ellen viszont Pacher és Wéber vallomását állítja valótannak, kijelenti és felhívja a kir. főügyési helytettest, hogy ellene indítsa meg a rágalmaszai pert, mert Mukits János polgármester még más két sikkasztási esetben bűnpalástoló volt; amiért az elnök által megérdemelt modon figyelmeztetve lett.

Volt azonban két mozzanata a tárgyalás lefolyásának, mely a figyelmet nagyon is megér-

demli s melyből következtetéseket, még pedig figyelmet érdemlő következtetéseket vonni lehet s mely éppen nem hízegő világot vet a perben álló vádlóra, ki a sajtó embere, (?) lapszerkesztő s mégis az észől a tudomány és felvilágosodottságtól fél és a vele éppen semmi ellenségeskedésben avagy csak ismeretségből is álló esküdtteket visszavetési jogával a tárgyalásból kizár mind azért, hogy jogi s magasabb képzettség hiányából a sikkasztás és bűnpalástolás fogalmakat elkülöníteni nem tudja. Vádlott az esküdték közöl mindazokat kik újságírással, irodalommal foglalkoznak vagy ügyvédek, visszaveti s az esküdt-szék jóformán kizárólag iparosokból és kereskedőkből alakult meg.

Ez az egyik jellemző s figyelmet érdemlő mozzanat, a másik a tanuvallomások, melynél egyszerűen utalok arra, hogy Pacher és Wéber tanuk vallomása Mamzsits L. s tsai vallomása-nak igaz voltát határozottan kizárja.

Az esküdtsek ítélete vádlottára felmentő volt, mit Antunovits M. és tsai élénk öljenzsései fogadtak, amiért az elnök a terem kiürítését akarta igénybe venni.

A tárgyalás következőleg folyt le: A tárgyalás fél 10 órakor kezdődött. A tárgyalást vezető bíróság elnöke Kriszt János szavazó bírák Papp József és Naményi Antal, jegyző Krenedics volt. A kir. főügyészséget dr. Jeszenszki Sándor kir. alügyész képviselte, vádolt Sztocek Károly védője Mamzsits Agost ügyvéd kíséretében személyesen volt jelen.

Az esküdtsek, miután a főügyési helyetes kijelenti, hogy az esküdték lelkiismeretében feltétlenül megbízik és visszavetési jogával nem él, vádlott azonban ezzel élve, dr. Vámosy Károlyt, Vértessy Sándort, Brezhegyi Ferenczet, Édeskúri Lajost, Lechner Józsefet, dr. Romi Bó-lát, dr. Csengeri Lorántot, Lov Györgyöt, Föl-zinger Rezsőt, Rákossi Jenőt, Bisitz Lajost és dr. Rácz Károlyt visszaveti, következőleg alakult meg: Trey Alajos, Zubek Bertalan, Kempner Miklós, Bókai Árpád Gold József, Schwarz Antal, Hilbert Károly, Bezlumayer Gotfrid, Kugler János, Haydin Károly, Dulovics Béla és Reitzam József rendes, Harsányi István és Bernáth Béla póttagok.

Az esküdték meghittetése után vádlott az általános kérdésekre halgattatott ki, melyben előadja, hogy egy politikai tartalmu cikk közlésért 24 órai fogságra s 20 nap előtt 9 havi fogházra ítéltetett, de ez utóbbi esetben még az ítélet jogerőre nem emelkedett.

Ezután felolvastatott a vádlóval és az incriminált cik (lásd fentebb), melyért vádlott a szerzőségeit és a törvény előtti felelőséget elvállalja.

Miután a feleknek előzőleg előterjeszteni valójuk nincs kezdetét vette a bizonyítási eljárás a védelem részéről nem kevesebb, mint 9 tanuval u. m. Antunovits M. közjegyző, Mamzsits osz. kóp. Kovacsics Agost magánzó, Miassin Ignéz győgszerész, Gály György, Pacher kapitány, dr. Horváth Mór ügyvéd, Wéber Mihály vendéglős és Piros József zenészszel, tétetett kísérlet az incriminált cik valóságának bizonyítására, a közvádó Malchowski László tanácsnok Lévai Simon főszámvevő és Vukovits Simon házi pénztári ellenőrré hivatkozott.

A tanuk kihallgatását megelőzőleg a kir. ügyész kéri a „Bácskai Ellenőr“-ben megjelent Lévai Simon főszámvevő és Zomboresevits János által kiállított a kérdéses sikkasztásra vonatkozó, továbbá ugyan a tárgyban Perties Mihály főkapitány által aláirt nyilatkozatokat, melyek a sikkasztás megtörtentét valótlannak nyilvánítják s az ezekre vonatkozó szerkesztői észrevételeket felolvastatni, mert ezek az incriminált cikkel kausalis nexusban vannak.

Védő: Ellenzi az omlított nyilatkozatok felolvasását, mert az aktaszertű bizonyítás a közvetlenség és szóbeliség jogi természetével ellenkezik különben is — mondván — azokat alantas közegek állítván ki, a kellő garancziát nélkülöz.

A kir. ügyész érvekkal gazdag válassza után az ügyész felfogásához csatlakozván, azok felolvasását elrendeli.

Védő: Miután a perújítás új tanu bizonyítékok alapján engedtetett meg s hivatkozott tanuk a kellő időben bejelentve lettek, kéri azok kihallgatását, kir. ügyész nem ellenezvén azoknak kihallgatása elrendeltetik.

Elnök a tanukhoz intézendő kérdések tekintetében azok egyszerűsítése végett megjegyzi, hogy célszerű és helyes lenne a tanukhoz ugyanazon kérdéseket intézni, melyekre az elővizsgálat alkalmával kihallgatva lettek.

Védő olymódotással fogadja el, hogy Mamzsits L. Gály György és dr. Horváth Mór még arra is kihallgatni kéri, hogy tanuknak van e tudomásuk még egy más sikkasztásról, melyet Mukits János polgármester elpalástolt s ha igen mondják el azt, továbbá Pacher István és Wéber Mihályhoz pótlólag azt a kérdést is kéri intéztetni, hogy a kérdéses sikkasztás idejében Szkenderovits palicsi pénztárnok atyjától kapott e 200 frtot, s mi ezlra s hogy Szkenderovits édes atya van e oly helyzetbe, hogy fia-nak ily összeget küldhessen és Szkenderovics egészen a fűrdőidény végéig pénztárnok volt e vagy sem.

Ü: Wéber és Pacherhez intézendő pótkérdéseket elfogadja, ellenben a Mamzsits L. Gály György és dr. Horváthhoz intéztetni kért újabb kérdések feltevését ellenzi, mert itt csupán a palicsi sikkasztásról van szó, s a tanukhoz intézendő kérdések egészen más ügyre vonatkoznak, mely az incriminált cikkel semmi összefüggés-

ben nincs, aztán így folytatja: „ha vádoltok, vádját van Mukits János polgármester ellen tesék a törvényszékhez fordulni, ott majd a dolog a maga rendjén el fog látni, vagy tessék a lapjába kitenni, akkor pedig ismét felelősségre fog vonatni.”

A bíróság visszavonul s 1 negyed órai tanácskozás után esatlakozik a kir. ügyész felfogásához s az általa ellenzett kérdések feltételét még az okból is megtagadja, mert az 1848. XVIII. t. cz. értelmében a sértett becsülete elleni bizonyításnak helye nincs.

Következik a tanúhallgatás: Gálly György az egész dolgot Weber Mihálytól tudja, arról, hogy a polgármesternek lett volna tudomása mitsem tud, valamint a vizsgálatról sem.

Mamuzsits Lázár szintén Weber Mihálytól hallotta, hivatalos vizsgálatról tudomása nincs, hogy Mukits János polgármesternek volt tudomása azt onnét következett, mert az egész ügy közbeszéd tárgyat képezte.

Dr. Horváth Mór Piros Jósoktól hallotta az ügyet, egyebekben ugyan azt adja elő, mint Mamuzsits.

Antunovits Mátys Weber Mihálytól és Pachher Istvántól hallotta a hírt, hivatalos vizsgálatról van tudomása egyebet nem tud.

Milassin Ignác Webertől, Kovacsits Agost pedig Pachertől hallotta a hírt egyebet nem tudnak.

Pacher István alkapitány az egész dologról mitsem tud, hivatalos vizsgálat nem történt, mert azt neki, mint Palicsra kirendelt rendőr közegnek kellett volna megejtenie.

Piros József zenész a dologról semmit sem tud, különben is ő Palicsra nem azért volt, hogy a sikkasztásokra felügyeljen, hanem hogy muszikkáljon.

Weber Mihály csak annyit tud, hogy Lévai főszámvévő a pénztárt megvizsgálta s ezt magától Szekenderovits Ödöntől hallotta, előadja továbbá, hogy Szekenderovitsnak atyja a kérdéses sikkasztás idejében küldött e 200 frtot s mi célra azt nem tudja, de hogy atyja oly annagyi helyzetbe van, miszerint fiának 200 frtot küldhetett határozottan állítja.

Kir. ügyész kéri Lévai Simon főszámvévőt Malachowski tanácsnokot és Vukovits Simon ellenőrt mint a kiknek a palicsi pénztárnál megejtett vizsgálatról közvetlen tudomásuk van kihallgattatni.

Védő: Az okból, mivel a hivatkozott tanúk alantass közegek és érdekelték, ellenzi.

Sztocek vádolt: Kéri azok kinem hallgatását mert a felhitt három tisztviselő, miután visszaéléseiket lapjában ostromozta, a legnagyobb ellensége s most ellene fognak vallani, a bíróság azonban rövid tanácskozás után azok kihallgatását elrendeli.

Malachowski tanácsnok előadja, hogy midőn az incriminált cikket elolvasta rögtön a polgármesterhez sietett s figyelmeztette a becsülete ellen intézett támadásra, ki is tanut azonnal szóbelileg utasította, hogy Lévaik keresse fel a vizsgálat rögtön megejtésére, tanu ezután az utasítás szerint cselekedett.

Lévai Simon főszámvévő és Vukovits Simon ellenőrt egybehangzólag előadják, hogy a polgármester utasítása folytán Palicsra a pénztárnál a vizsgálatot megejtették s ott mindent rendben találtak, s eljárásuk eredményéről a polgármesternek jelentést tettek.

A bizonyítási eljárás 3/4 2 órák befolyásolása után az ülést 1 órára felfüggeszti.

A szünet után Jeszensky Sándor előterjesztette a vádbeszédet, mely így hangzik:

Mielőtt a mai tárgyalásra térnék át, a tárgyalás előzményeinek meghallgatására kérem a tisztelt esküdt urak szives figyelmét!

Sztocek Károly az imént felolvasott hírlapi közleményért egy ízben már állt az önk itélőszéke előtt. Az alkalommal az esküdtársak Sztocek állítását Mukies János szabadkai polgármester iranyában rágalomnak nyilvánította és a sajtóbírószék Sztoceket elítélte. De Sztocek perújítással élt, tanukra hivatkozott s ennek folytán az új eljárás, a mai tárgyalás elrendeltetett. Ő élt tehát az önvédelem minden fegyverével; de állításait bizonyítani sem az első tárgyalás alkalmával, sem most nem volt képes.

A per tárgya annyira egyszerű, hogy csak rövidségénél fogva ismételtem.

Az incriminált közlemény azt állítja, hogy Mukies J. polgármester a Szabadka város tulajdonát képező palicsi fürdőben a pénztárnok sikkasztását elpalástolta, daczára, hogy a sikkasztásról hivatalos tudomása volt.

A ki valamely büntetendő cselekményt elpalástol, az a törvény szerint bünpártoló s egy évig terjedhető fogsággal büntetendő.

A ki valakiről oly ténny állít, a mely valódisága esetén az ellen, a kiről állított, a büntető eljárásra okul szolgálhat: az rágalmozó.

E két tétel képezi a mai vád jogi részét. Onok a tanúk vallomásaiban egyáltalában semmit sem hallottak arról, hogy a polgármester a sikkasztás elpalástolására közreműködött; nevezetesen nem hallották, hogy a sikkasztásról a polgármesternek bármilyen — hivatalos, vagy félhivatalos, vagy magán — tudomása lett volna. De a városi pénztárnok egyenesen azt állítja, hogy egyáltalán nem volt sikkasztás, mert a pénztárt rendben találta.

Ezekből megítélhetik tehát nemcsak azt, hogy a polgármester nem volt a sikkasztás elpalástolója; de megítélhetik egyuttal azt is, hogy az állított tény: — rágalom.

E két következtetés képezi a mai bizonyítási eljárás eredményét.

A mi rágalom volt egy évvel ezelőtt az első tárgyaláskor, az ma is csak rágalom. E csaknem egy évi időköz pedig, minden kigondolható jogorvoslat használása a kiszabott büntetés elodázására.

Körlehetlen szigorral ostromozni a közhatalom visszaéléseit: az a sajtó egyik kötelessége. De alaptalanul, olykor jobb tudomás ellenére aljas indokokból, vagy pusztá személyes gyűlölködésből egy tisztességes ember becsületét bemocskolni: ez a sajtó legnagyobb bűne.

Ily bűn orvoslásért kell ezuttal másodizben önközöz folyamodom.

Megnyugvással várom ítéletüket, mert az nem új kijelentés, hanem a mai tárgyalás után ismét csak az előbbi ítélet megerősítése lesz.

Kérem nyilvánítását Sztocek Károlyt vétkesnek.

A védbeszéd meghallgatása után az elnök összehozta a tárgyalás eredményét s a következő kérdéseket terjesztette az esküdték elé:

1. Foglaltatik-e az incriminált közleményben Mukies János ellen a btk. 258. §-ába ütköző s a 259. §. szerint minősülő rágalom vagy nem?

2. Szerzője-e vádolt az incriminált közleménynek?

3. Vétkes-e Sztocek Károly a Mukies János ellen elkövetett a btk. 258. §-ába ütköző s a 259. §. szerint minősülő rágalommal szemben?

Az esküdték tanácskozás után a következő verdiktet hirdetik ki:

Az első kérdésre 3 igen, 9 nemmel.
a 2-ik kérdésre egyhangulag igennel,
a 3-ik kérdésre 4 igen, 8 nemmel szavaztak az esküdték.

E szerint vádolt 8 szavazattal 4 ellenében felmentetett. A törvényszék e határozat alapján vádoltat bíróság is felmentette s a közdádlott 70 frt perköltésben s a két sajtótárgyalás alatt összesen felmerült 410 frt eljárási költségekben marasztalta el.

N y i l t - t é r . *

Alulírott éveket töltvén Szabadkán, számos *) Felelősséget nem vállal a Szerk.

ismerős és jóbaráttal dicsekedhetik, kiktől a bucsuzás nem legkönnyebb dolog. A városból távozni kényszerülvén, mindenkitől személyesen bucsut nem vehetem, miért is ez uton fordulok ismertjeimhez isten hozzádot mondvá és kérve őket, tartsanak meg becses emlékezetükben.

Fried Jakob.

Nyilatkozat.

A „Bácskai Ellenőr“ ezimű helyi hírlap mult heti számában egy „gescheftelés“ feliratu cikkk jelent meg, melyben az mondatik rólam, hogy én az ügyvédséggel össze nem férő adás-vételi ügyletet kötöttem saját neemben bizonyos mennyiségű bőr iránt. Hogy ezen állítás a valóságnak meg nem felel s hogy a kérdéses ügyletet nem én, hanem ügyfeleim kötötték, arra nézve közlöm a következő okiratot: „Információ, felvétel Szabadkán, 1883. június 6.-án Kohn Ignác és Kati helyb. lakosokkal, kik előadják: Tegnap ellenünk biztos, végrehajtást vezetett 3295. f. é. sz. végzés folytán Weitzenfeld Salamon. Kérek ez ellen fel-folyamodást, kérem a tulajdonunkat képező lefoglalt bört 178 fr. 50 kr. bírói letétele által a zár alól feloldatni és kérem, miután a nevezett bört 360 frt Neuhausz Ignácnak eladtam, szivesked-nék biztosítani vevőt, hogy a bírói zár alól felol-dás s a bírói letét által a mi teljes rendelkezési jogunk visszaát, meghatalmazzuk egyszersmind, hogy a vételárt nevében vevőtől átvegye és nyugtassa, felolvastatott s megmagyaráztatott. Km. Kohn Ignác, Kohn Kati. — Tekintetes Dr. Sziklai Soma ügyvéd úrnak.“

Nem óhajtván jelen lap becses terével visszaélni, mellözöm a többi kezeim közt levő, ez ügyre vonatkozó okmányokat. Még csak egyet jegyzek meg, egyszer s mindenkorra, azt, hogy jövendőre nézve semmiféle olyan hírlapi megtámadásra, mely engem ügyvédi minőségemben érint, reflektálni nem fogok. Ha azt hiszi valaki, hogy én az ügyvédséggel össze nem férő műveletet

V a s u t a i n k .

F. hó 1-től kezdve új vasuti menetrend lépett életbe, s miután a vonatközlekedés ideje lényegesen változott, olvasó közönségünk érdekében jónak láttuk közölni azt, habár tárgyhalmaz miatt ez ideig késétt.

A „budapest-zimonyi“ vasut menetrendje.
(Érvényes 1883. év június 1-től kezdve.)

Személyvonatok.

Ujvidék — Budapest között.	
Ujvidékről indul . . . . . d. e. 11 óra 55 perc.	
Szabadkára érkezik . . . . . d. u. 2 „ 55 „	
Szabadkáról indul . . . . . d. u. 3 „ 10 „	
Budapestre érkezik . . . . . este 8 „ 22 „	
B u d a p e s t - U j v i d é k k ö z ö t t .	
Budapestről indul . . . . . reggel 7 óra 45 perc.	
Szabadkára érkezik . . . . . d. u. 12 „ 34 „	
Szabadkáról indul . . . . . d. u. 1 „ — „	
Ujvidékre érkezik . . . . . d. u. 4 „ 5 „	
S z a b a d k a - B u d a p e s t k ö z ö t t .	
Szabadkáról indul . . . . . reggel 5 „ 50 „	
Budapestre érkezik . . . . . d. e. 11 „ — „	
B u d a p e s t - S z a b a d k a k ö z ö t t .	
Budapestről indul . . . . . d. u. 2 óra 40 perc.	
Szabadkára érkezik . . . . . este 7 „ 30 „	

Vegyesvonatok.

Ujvidék - Budapest között.	
Ujvidékről indul . . . . . d. u. 5 óra 30 perc.	
Szabadkára érkezik . . . . . éjjel 10 „ — „	
Szabadkáról indul . . . . . éjjel 10 „ 35 „	
Budapestre érkezik . . . . . reggel 6 „ — „	
B u d a p e s t - U j v i d é k k ö z ö t t .	
Budapestről indul . . . . . este 8 „ 23 perc.	
Szabadkára érkezik . . . . . reggel 4 „ 53 „	

Palics felé ezen omnibus vonat kiterjesztése lenne a legegyszerűbb, mire nézve hatóságunk meg is tette a lehető lépéseket, azonban Szabadka és Palics között legközelebb külön omnibus-féle vonatközlekedés leend, mely indulna Palicsra d. u. 4 órákor, Szabadkára vissza pedig esti fél 10 kor.

Szabadkáról indul . . . . . reggel 6 „ 15 „	
Ujvidékre érkezik . . . . . d. e. 10 „ — „	

Az „alföld-fiumei“ vasut menetrendje.

(Érvényes 1883. év június 1-től kezdve.)

Vegyesvonatok.

Nagyvárad — Eszék között.	
Nagyváradról indul d. e. 9 óra és d. u. 4 ó. 45 p.	
Szegedre érkezik . . . . . d. u. 5 ó. 59 p. és éjjel 11 ó. 51 p.	
Szegedről indul este . . . . . 6 ó. 30 p. „ éjjel 2 ó. 30 p.	
Szabadkára érkezik este . . . . . 7 ó. 44 p. „ regg. 4 ó. 17 p.	
Szabadkáról indul este . . . . . 8 ó. 10 p. „ regg. 5 ó. 16 p.	
Eszékre érkezik éjjel . . . . . 1 o. 40 p. „ d. u. 12 ó. 40 p.	
E s z é k - N a g y v á r a d k ö z ö t t .	
Eszékről ind. éjjel 11 ó. 25 perc. és d. u. 3 ó. 25 p.	
Szabadkára érkezik regg. 5 ó. 15 p. „ éjjel 10 ó. 1 p.	
Szabadkáról ind. regg. 6 ó. 15 p. „ éjjel 10 ó. 30 p.	
Szegedre érkezik regg. 7 ó. 46 p. „ éjjel 11 ó. 56 p.	
Szegedről ind. regg. 8 ó. 40 p. „ éjjel 2 ó. 15 p.	
Nagyváradra érkezik este 6 ó. 59 p. „ regg. 8 ó. 28 p.	

Omnibus vonat.

S z a b a d k a - G o m b o s k ö z ö t t .	
Szabadkáról indul . . . . . d. u. 3 óra 30 perc.	
Gombosra érkezik este . . . . . 8 óra 57 perc.	
G o m b o s - S z a b a d k a k ö z ö t t .	
Gombosról indul reggel . . . . . 7 óra 38 perc	
Szabadkára érkezik d. u. . . . . 12 óra 24 perc.	

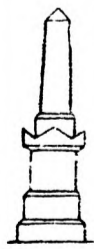
H I R D E T É S E K .

898. v. k. sz.
882

Arverési hirdmény,

Alulírott kiküldöt végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, a hogy a szabadkai kir. járásbírószék 288/883. számú végzése által Vojnics h. Antal végrehajtató javára Malagurszki Lukács elleni végrehajtás alkalmával bíróság le foglalt lovak, sertések, ökrök és egyéb ingóságokból álló tárgyak nyilvános árverés útján eladtnak, mely árverésnek szabadka város raktárépületének udvarán (VIII-ik kör) és a veresiesi pusztán leendő eszközzése 1883. évi június hó 23-ik napjának 7—8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen a legtöbbet ígérőnek szükség esetében becsáron alul is eladtni fognak.

Szabadkán, 1883. évi június hó 13-ik napján.
Strasser Henrik,
kir. bir. végrehajtó.

Első és legnagyobb raktára

kripta

és
siremlékeknek

Sommer és Wenigertől Bécsben.

Van szeresém ajánlani: szobrászok és kőfaragóknak: a legjobb Családi sírboltok, és emlékek kövek stb. az Osztrákmagyar Monarchia minden részben.

A kiállítás szép és finom. A legolcsóbb árért.

Hirdetés.

A 6-ik körben egy lakház az ugynevezett vörös-kereszt mellett eladó; a piacz közvetlen közelében pedig egy kisebb lakás f. évi julius hó közepétől bérbeadó.

Értesítést ad

Szalay L. A.

ügyvéd.

Dr. Schmidt hathatós
tyukszemtapasza

(védjegy.)
Évtizedek óta mint fájdalomtalan és biztosan ható szer használtatik a tyukszemek teljes eltávolítására.

Ezen Schmidt-féle tyukszem-tapasz hatása majdnem meglepő, miután többszöri használatnál akármely tyukszem minden műtét nélkül eltávolítható. Egy doboz ára 15 darabka tapaszszal és egy szarulapockával a tyukszemek kihuzására

23 kr. o. é.

Főzsellítási raktár: GLOGGNITZ, Alsó-Ausztria, BITTNER GYULA gyógytárában.

NB. Ezen készülek megvételénél szíveskedjék a közönség arra figyelni, hogy minden dobozon az idenyomatott védjegy rajta legyen.

Dr. Behr idegkivonata,

gyógynövényekből készült saját kivonata, hosszú évek óta mint hathatós gyógyszer idegbetegségek u. m. idegfejélmak, Migrán, hátférinez fájdalmak, nyavalyatörés, elgyengülés és magömlés ellen sikeresen használtatik. Dr. Behr idegkivonata még sikeresen használtatik közzvényes és eszuzos bajoknál, izüliekek meredsége, azok eszuzos és közzvényes bajainak végre ideges tej, és fül fájdalmaknál.

Dr. Behr idegkivonata csak hűsöleg használtatik.

Egy üveg ára használati utasítással 70 kr.

Főzsellítási raktár: Gloggnitz Alsó-Ausztria Bittner Gyula gyógytárában.

NB. Ezen idegkivonatot minden egyes üveg külső borítéka fenti védjeggyel van ellátva.

RAKTÁR SZABADKÁN:

Jóó Károly gyógyszerésznél,
és Magyarország minden gyógyszerésztárában.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER

legtisztább égvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb Asztali-és üdítő ital,

kitünő hatásának bizonyult köhögésnél, gégo bajoknál, gyomor-és hólyag hurutnál.

ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).

Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

Ragjegy és dugasz égés,
mint mellékelt
jól meg figyelendő.

MATTONI'S
GISSHÜBLER

KRONDORFI

Savanyu-Kút

STEFANIA

Koronahercegnő

forrás.

Trieszt 1882
arany érem.

Szénsav tartalmú tápláló ásványos asztali víz, előnnyel használtatik lélegzési, gyomor és hólyag bajokban. A kútállalkozók Kahl és társa Krondorfon.

Főraktár:

PUCHER KÁROLY

fűszer és ásványvíz

kereskedésében

Szabadkán.

Ő Felsége a svéd király
magas kormánya által

szabadalmazott,
Dr. Lengyel-nek

Nyirfa-Balzsama.

Magá a vegetális nedv, mely a -- nyirfából -- foly, ha annak törzsébe lyukat furunk, már emberemlékezet óta mint a legkötünőbb szűpítő szer ismeretes, ha azonban ezen nedv a feltaláló utasítása szerint balzsammá készítették el, akkor mutatkozik csak annak esodálatra méltó hatása. Ha esténként ezzel arcot vagy más bőrrészeket bekenjük, már a következő nap reggelén a bőrről alig észrevehető rétegek valnak el, mely ezáltal vakítóan fehérre és gyengédde leszen.

Ezen balzsam lesimítja az arezon keletkezett ránczokat és himlő-forradásokat s annak ifjúi szint kölesönöz; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdeséget kölcsönöz, szeplőt, májfoltot, anyajegyet, orrvörösséget, porselest (köhimlő) s a bőrnek minden tisztátalanságát a legrövidebb idő alatt eltünteti. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 ft 50 kr.

Raktár Budapestben: Török József gyógyszerésznél király-utczában. Z á g r á b: Mittlbach Zsig. gyógyszerész. P o z s o n y: Piszatory Félix gyógyszerész, Mihálykapu, T e m e s v á r: Tárcazy István gyógyszerész. Főraktár: Henn W. Bécs.

Berger-féle orvosi
KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Ausztria-Magyarországban, Franciaország, Németország, Hollandbau és Sveitznau, Romániában sat. már tíz év óta fényes sikerrel használtatik

mindennemű bőrkütegek

mint szinte az arezbor mindenféle tisztátalanságai ellen különösea a ruh, az idült és pikkely sönör ellen, a kösz, a sönör repedvény, a fej és szakái korpa ellen, a szeplő, májfolt az ugynevezett rozessor, a fagydag, a labizzabas, s a gyermekek válamenyei külső fejbetegségei ellen. Ezenfelül mindenkinek mint a bőrt tisztító mosdószert ajánlhatatik.

Ara darabonként használati utasítással együtt 35 kr.

A Berger-féle kátrány-szappan 40 százaléka tömény fakátrányt tartalmaz felettebb gondosan van készítve, s lényegesen különbözik minden egyébb, a kereskedésben előforduló kátrány-szappanoktól.

Csalások kikerülése végett

a gyógyszerésztársakban világoosan BERGER-féle kátrány-szappan körendő s ügyelni kell a zöld csomagolásra és a védjegyre.

Egyedüli helyettes a bel- és külföld részére:

G. HELL gyógysz. TROPPEAU, hova a megbíráások és tudakozódások is küldendők.

MAGYAR

VÖRÖS-KERESZT-EGYLET

sorsjegyek.

Évenként három sorsolás.

Évenként 3 sorsolás.

Évenként 3 sorsolás.

Legközelebbi húzás f. évi július 1-én.

Ezen húzásban főnyeremény 50,000 forint. Továbbá 1 nyeremény à 5000 frt, 4 nyeremény à 1000 frt, 10 nyeremény à 500 frt, 25 nyer. à 100 frt, 30 nyer. à 50 frt, 52 nyer. à 25 frt.

A nyeremény sorsolásán kívül törlesztési sorsolás is történik; minden a törlesztési sorsolásból a legkisebb nyereménnyel húzott sorsjegy tovább játszik a főnyereményre.

Ezen sorsjegyek a napi árfolyam szerint kaphatók a

Pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzletben

Budapest, Dorottya-utca 1-ső szám.

valamint minden bank- és váltóháznál az országban.

PUCHER és HARTL

fűszer, anyag, festék, déligyümölcs, bor- és ásványvíz kereskedése az arany elefánthoz; Szabadkán főtér Milinovits-féle ház.

Ajánlja a mostani évadra dúsan berendezett ásvány és gyógyvizeit a legjutányosabb árak s pontos kiszolgálás mellett nevezetesen: Borszéki, Budai Ferencz József, Hunyadi, Rákóczi és Victoria, Carlsbadi bugyogó, vizkúti és malomforras, Eger franzensbadi, Em-

si, Gieshübli, Gleichenbergi Emma és Constantiu forrás, Halli, Iblonyi, Koritnyiczai, Luhi Margit-forrás, Marienbadi, Mohai Ágnes-forrás, Paradi kénviz, Rohitsi, Selters Salvatore, és Krondorfi koronahercegné forrásból.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek, az itt meg nem nevezett ásvány avagy gyógyvizek nálunk megrendeltetnek.

Eladó

öt darab 5 öl hosszú tölgyfa v a l y ú marha itatásra alkalmas alòlirotnál eladó.

Herczfeld Mihály
fakereskedő.